

UNIwersYTET WIDZĘ CAŁY

Główne tezy wystąpienia Rektora
prof. dr hab. inż. J. Kubika na spotkaniu
z pracownikami i studentami UKW
w dniu 5 maja 2008 r.

Szanowni Państwo

Kierując Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego przez prawie 2 lata, bogatszy o liczne doświadczenia, stawiam do dyspozycji społeczności Uniwersytetu i Jego studiującej młodzieży swoją osobę jako kandydata na funkcję Rektora Uniwersytetu w zbliżającej się nowej kadencji.

Wiem, jak wielki i długotrwały wysiłek musi jeszcze wykonać kadra tego najmłodszego w kraju uniwersytetu, a także jak wyrozumiała musi być młodzież akademicka – bogactwo i nadzieja tej uczelni, aby zająć wysokie miejsce w rodzinie uznanych uniwersytetów z bogatą historią.

Wierzę, że roztropność i odpowiedzialność, tak jak dotychczas, będzie silną stroną znakomitej większości pracowników Uniwersytetu i studiującej młodzieży i wszystkim starczy wytrwałości, aby krok po kroku umacniać naukowy i dydaktyczny wymiar tej zacnej instytucji, ważnej dla rozwoju miasta i regionu w nadchodzących latach nowej kadencji władz uniwersyteckich.

Kreśląc zarys programu, chciałbym jednocześnie wskazać na charakterystyczne przedsięwzięcia zapoczątkowane w upływającej krótkiej kadencji, z których wynika kierunek myślenia o Uniwersytecie, troska o harmonijny jego rozwój, wzrost rangi wśród innych uczelni, a także moim zdaniem buduje wiarygodność poczynań dotychczasowego kierownictwa uczelni.

Kiedy w 2006 roku przejmowałem odpowiedzialność za Uniwersytet, był on w potrzebie ekonomicznej. Konieczna była poprawa infrastruktury materialnej.

Zarysowały się następujące problemy:

- A. znaczący niedobór środków finansowych niezbędnych do zrównoważenia kosztów w budżecie uczelni w roku 2006;
- B. rok 2006 to kolejny rok znacznego spadku liczby osób rekrutowanych na studia niestacjonarne (= spadek przychodów komercyjnych);
(kolejne spadki w stosunku do roku poprzedzającego: w r. 2003 – spadek o 8%, w r. 2004 – 15%, w r. 2005 – 16%, w r. 2006 – 15%, w r. 2007 - 8%)
- C. odczuwalny i dotkliwy brak powierzchni dydaktycznej – bardzo niski współczynnik powierzchni dydaktycznej na 1 studenta;
- D. pilne uzupełnienie oferty dydaktycznej o podstawowe kierunki uniwersyteckie wskazane przez senaty Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika opiniujące starania o powołanie UKW. Dotyczyło to m.in. filozofii, socjologii, prawa czy ekonomii oraz rozwoju i umocnienia kierunków nauk ścisłych;

- E. pilne powiększenie liczby uprawnień do doktoryzowania zgodnie z zapisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (z 2005 r.).

Towarzyszące czynniki zewnętrzne:

1. region kujawsko – pomorski dotknięty wysokim bezrobociem;
2. niskie nasycenie regionu osobami z wyższym wykształceniem (poniżej średniej krajowej);
3. bardzo niski udział nakładów z budżetu państwa na działalność B+R w regionie;
4. niski wskaźnik zatrudnienia w działalności B+R na 1000 czynnych zawodowo w regionie;
5. słabe wyniki szkół średnich w regionie.

Podjęte działania

Już w miesiącu lutym 2006 r. Zespół ds. Opracowania Programu Rozwoju uczelni pod kierunkiem Rektora – elekta podjął następujące ustalenia:

- √ zmiana przeznaczenia Domu Studenckiego przy ul. Ogińskiego 16 na cele dydaktyczne,
- √ nowe usytuowanie rektoratu (segment C, Gmach Główny),
- √ przeprowadzenie remontu DS.-u przy ul. Łużyckiej,
- √ przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej celem skorzystania przez Uniwersytet z Europejskich Funduszy Strukturalnych,

I.

Znacznie poprawiły się warunki pracy wielu zespołów Uniwersytetu w wyniku zmiany przeznaczenia obiektu przy ul. Ogińskiego, a także prowadzonych licznych remontów i modernizacji obiektów przy ulicach: Ogińskiego 16, Chodkiewicza 30, Ossolińskich 12, Powst. Wielkopolskich 2, Weysenhoffa 11, Mińskiej 15, Grabowej 2, Przemysłowej 34.

I tak:

▪ Instytut Filozofii i Socjologii	przejął 194 m ²	(poprz. 81 m ²)
▪ Katedra Informacji Naukowej i Bibliologii	136 m ²	(poprz. 82 m ²)
▪ Studium Języków Obcych	194 m ²	(poprz. 149m ²)
▪ Studium Praktyk Zawodowych	105 m ²	(poprz. 68 m ²)
▪ Międzywydziałowe Studium Pedagogiczne	68 m ²	(poprz. 54 m ²)
▪ Instytut Pedagogiki (WPiP) przejął ul. Powst. Wielkopolskich	556 m ²
105 m ²	(w Bud. Gł.)
▪ Instytut Techniki pozyskał dodatkowo	270 m ²	(w bloku C)
▪ Instytut Fizyki pozyskał wyremontowane pomieszczenia	250 m ²	
▪ Instytut Matematyki uzyskał	33 m ²	
▪ Instytut Biologii Środowiska	110 m ²	ul.Ossolińskich
▪ Katedra Biologii Eksperymentalnej	90 m ²	b. Stołówki
▪ Instytut Geografii – adaptacja pomieszczeń piwnic		ul. Mińska 15
▪ Katedra Kultury Fizycznej	100 m ²	sala wykładowa
ul. Sportowa
▪ Instytut Neofilologii i Lingwistyki Stosowanej zyskał dodatkowe powierzchnie		

II.

W celu dalszego złagodzenia narastających potrzeb na pracownie, sale dydaktyczne i pokoje pracy biurowej władze miasta Bydgoszczy uznając prośbę Rektora, przekazały UKW obiekt przy ul. Poniatowskiego (budynek SP nr 6).

Trwają rozmowy z Władzami Miasta na temat pozyskania kolejnego obiektu.

III.

Współpraca Rektora UKW z posłami ziemi bydgoskiej zaowocowała środkami budżetu państwa na finansowanie modernizacji obiektów UKW:

w r. 2006	2 mln zł	na renowację budynku przy ul. Weysenhoffa 11 (centrum informatyczne)
w r. 2007	4 mln zł	na projekt i modernizację obiektu przy ul. Kopernika 1

Na wniosek Rektora UKW Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał na dalszą modernizację obiektu przy ul. Kopernika 1:

w r. 2008	2 mln zł
w r. 2009	3 mln zł

IV.

Po trudnych negocjacjach z panem Marszałkiem Województwa Uniwersytet otrzymał w ramach Europejskich Funduszy Regionalnego Programu Operacyjnego 15 mln EURO jako dofinansowanie do realizacji dwóch projektów inwestycyjnych:

1. budowa Biblioteki Głównej UKW,
2. regionalne Centrum Sportu Rekreacji i Rehabilitacji POLONIA,

dla których już trwają procedury prowadzące do kompletowania niezbędnej dokumentacji.

Ważnym celem starań kierownictwa Uniwersytetu pozostaje nadal projekt inwestycyjny pt. „*Uniwersyteckie Centrum Transferu Wiedzy*” złożony w ramach programu operacyjnego „*Infrastruktura i Środowisko*” do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Będzie procedowany w fazie konkursowej.

Wymienione przedsięwzięcia wpisują się w ogólniejszą koncepcję i prowadzone starania, aby Główny Campus Uniwersytecki skoncentrowany był w obrębie ulic – Chodkiewicza, Ossolińskich aż po Bazylikę i Focus Park (ul. Ks. Sieńki) i zamknięcie ul. Ogińskiego – tworząc trakt uniwersytecki wzdłuż ul. Ogińskiego. W sąsiedztwie rozwijać się będzie Akademickie Centrum Sportu POLONIA przy ul. Sportowej.

Realizacja takich planów pozwoli z jednej strony wzbogacić uniwersytet o nowe sale dydaktyczne, pracownie, bibliotekę, przeniesienie do Centrum jednostek z ul. Przemysłowej, zaś z drugiej strony powstałby atrakcyjny architektonicznie kompleks uniwersytecki poprawiający estetykę miasta w jego centralnej części. Plany takie są nie tylko w swej treści pozytywne, ale bardzo realne, czego Uniwersytetowi, jego pracownikom i studentom oraz sobie serdecznie życzę.

Poprawia się ogólny wizerunek obiektów uniwersyteckich zarówno wewnątrz, jak też wygląd zewnętrzny, a także organizacja ruchu wewnętrznego, (można wspomnieć Salę Senatu, Salę Rady Wydziału PiP, wejście do gmachu Collegium Maius, a także parkingi, chodniki, bramę wjazdową, otynkowane bryły budynku przy ul. Ogińskiego, pawilonu przy ul. Chodkiewicza).

Wzrosły dwukrotnie nakłady finansowe na działalność informacyjną i promocyjną Uczelni, rozpoczęło działalność Radio Uniwersytet, wznowił działalność Klub Beans, pojawiają się nowe formy działalności samorządowej, kół naukowych i aktywności kulturalno-sportowej różnych grup studenckich.

Uniwersytet jest widoczny w Bydgoszczy, jest obecny na zewnątrz, a takie przedsięwzięcia, jak Dni Nauki, Targi Edukacyjne, Dni Kultury Arabskiej, Greckiej, Wielka Wioślarska, Otwarcie Wszechnicy Uniwersyteckiej i wizyty wybitnych osobistości, pozyskiwanie nagród i wyróżnień, dobrze służą promocji Uczelni.

Wiele przedsięwzięć dotyczyło i dotyczy spraw studenckich. Uruchomiona pełna internetowa rekrutacja, liczne oferty dydaktyczne łącznie ze studiami podyplomowymi, promocja uniwersytetu w czasie targów edukacyjnych, zawieranie porozumień i umów ze szkołami średnimi oraz przygotowanie i wdrożenie niezbędnych regulaminów – oto cały wachlarz spraw ukierunkowanych i wychodzących naprzeciw młodzieży.

V.

W celu ustalenia pożądanych kierunków rozwoju uczelni opracowano Raport „Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w latach 2006 – 2010”.

Dokonano m.in. fotografii stanu kadr naukowych uniwersytetu, a następnie na podstawie analizy możliwości poszerzenia oferty dydaktycznej uruchomione zostały w r. ak. 2007/2008 nowe kierunki studiów:

filozofia, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, ochrona środowiska, informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, stosunki międzynarodowe, praca socjalna i fizyka II°.

w r. ak. 2008/2009 uruchomione będą kolejne kierunki studiów:

biotechnologia, kulturoznawstwo, socjologia, ochrona dóbr kultury, turystyka i rekreacja.

W ten sposób UKW realizować będzie kształcenie na 30 kierunkach studiów. Rozważane jest dalsze poszerzenie oferty dydaktycznej UKW uwzględniając zapotrzebowanie na deficytowe i jednocześnie priorytetowe kierunki kształcenia.

Aktualnie ważnym zadaniem jest powiększenie liczby uprawnień do doktoryzowania tak, aby spełnić wymagania ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”. W tym zakresie główną rolę muszą odegrać jednostki Wydziału Matematyki Fizyki i Techniki, Wydziału Nauk Przyrodniczych, a także Wydziału Humanistycznego i Wydziału Pedagogiki i Psychologii, gdzie w tym samym czasie pamiętać musimy o umacnianiu i wykorzystywaniu uprawnień już przyznanych.

Te fakty wymagają pilnego ustalenia i wdrożenia warunków sprzyjających pozyskaniu odpowiednio przygotowanej kadry profesorskiej z innych ośrodków i wiązania jej z Uniwersytetem i miastem, a jednocześnie wymagają intensyfikowania rozwoju naukowego kadry własnej.

Można to osiągnąć przy bardzo odpowiedzialnej, nacechowanej wzajemną życzliwością, współpracy kierownictwa uczelni z jej wszystkimi grupami pracowniczymi, przy pozyskaniu zaangażowania władz samorządowych, środowiska gospodarczego, władz regionu.

Kadry Uniwersytetu, Badania

Biorąc pod uwagę podstawowe zadania uczelni publicznej, do których należą: kształcenie i wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za problemy społeczne i gospodarcze, prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, świadczenie usług badawczych oraz kształcenie i promowanie kadr naukowych, pragnę stwierdzić, że o wartości uczelni, jej wizerunku, stanowi nauczająca kadra naukowa, a także wspierająca ją sprawna administracja i obsługa.

Troska o wysoki poziom kadry i jej rozwój naukowy, o rozwój indywidualności, wokół których tworzą się zespoły naukowe, jest i być musi dla rektora uniwersytetu jak też całego kierownictwa uczelni, zadaniem pierwszoplanowym.

Warto w tym miejscu zauważyć, że w ostatnim okresie ocena wartości naukowej zespołów badawczych wskazuje na znaczną poprawę.

Większość jednostek i ich zespołów uzyskała kategorię drugą (w skali od 1 do 5). Są to: Wydział Humanistyczny, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Instytut Fizyki i Instytut Mechaniki Środowiska i Informatyki Stosowanej.

Kategorię trzecią otrzymały: Instytut Biologii i Ochrony Środowiska (przed podziałem), Instytut Geografii, Instytut Matematyki i Instytut Techniki.

Tak więc można stwierdzić, że te kategoryzacje dość dobrze sytuują jednostki uniwersytetu na mapie naukowej kraju, co nie zwalnia ich z obowiązku dbałości o utrzymanie wysokich pozycji naukowych, a nawet ich poprawy.

Ważna jest więc obecność zespołów badawczych i dydaktycznych w programach badawczych krajowych i międzynarodowych, aktywne sięganie po granty i współtworzenie konsorcjów, ważne jest rozwijanie współpracy i wymiany międzynarodowej.

Temu powinny sprzyjać warunki, zachęty i formy pracy uczelni, jej Wydziałów i Instytutów.

Tym sprawom aktualnie poświęca uwagę zarówno rektor, jak też Senacka Komisja Nauki i są one bliskie decyzji.

Czas nie stoi w miejscu

Przed nami czas wytężonej pracy. W krótkim okresie staniemy wobec konieczności przystosowania sposobu i poziomu kształcenia oraz prowadzenia badań do wymagań przygotowywanej, a częściowo już wdrażanej, reformy szkolnictwa wyższego i nauki.

Musimy sprostać oczekiwaniom społeczeństwa Bydgoszczy i Regionu, nadziejom młodzieży, aby dorównać standardom najlepszych Uniwersytetów w realizacji badań naukowych i pracy dydaktycznej, a także, aby sprostać narastającej konkurencji/rywalizacji na rynku edukacyjnym.

Nie tylko nauczanie

Rozwój i umacnianie Uniwersytetu leży w ogólnym interesie władz miasta Bydgoszczy i Regionu, co potwierdza Strategia Rozwoju Województwa i Plan Rozwoju Lokalnego miasta Bydgoszczy.

Przeciwdziałanie marginalizacji Regionu, regionu z ambicjami w sytuacji, gdy mamy nie najwyższy ogólny poziom wykształcenia mieszkańców, gdy jest niska atrakcyjność inwestycyjna zwłaszcza obszarów wiejskich, zmusza do kształcenia kadr w nowoczesnych dziedzinach, do rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy – uczynienia z kształcenia priorytetu.

Wartością jest proponowanie kształcenia w dziedzinach deficytowych, a także dyscyplinach podstawowych z wykorzystaniem najnowszych technik i metod nauczania.

Nowoczesna uczelnia nie może tylko nauczać, lecz tworzyć warunki do studiowania w określonej dyscyplinie, uczyć współpracy i działania w zespole, zarządzania i rozwijania wyobraźni i umiejętności wnioskowania w złożonych warunkach.

Własność intelektualna i innowacyjność powinna być ważnym elementem edukacji oraz wyróżnikiem twórczej działalności pracowników i studentów.

Dziś sferą konkurencji nie jest sama produkcja, lecz wiedza i dostęp do umysłów, gospodarka oparta na wiedzy.

Spraw trudnych jest wiele i trzeba się z nimi zmierzyć, poszukując najbardziej stosownych rozwiązań. Staram się z najbliższymi współpracownikami wybierać możliwie najlepsze rozwiązania, zawsze pamiętając, że dla pracowników uczelni i dla studiującej młodzieży najwyższą wartością jest UNIWERSYTET JAKO CAŁOŚĆ. I tej wartości powinny być podporządkowane interesy poszczególnych wydziałów i innych jednostek.

Szanowni Państwo

Okres upływającej kadencji był bardzo trudny dla nas wszystkich związanych z Uniwersytetem.

Był to okres koniecznego przywracania równowagi budżetowej. Stopień nierównowagi, czyli deficyt pod koniec 2006 roku sięgał ok. 10% wielkości rocznej dotacji.

Odpowiedzialność i troska o stan uczelni, jej pracowników i studiującą młodzież wymagała od rektora decyzji szczególnych oszczędnościowo-naprawczych, a przy tym bardzo racjonalnego gospodarowania wszelkimi zasobami.

O zrozumienie dla tych działań zwróciłem się do wszystkich pracowników uczelni odwiedzając instytuty i grupy pracownicze na ponad 20 zebraniach.

Założenie było jedno – naprawa z zachowaniem bezpieczeństwa pracy dla wszystkich zatrudnionych w uczelni.

Największy ciężar oszczędnościowy przyjęła na siebie grupa nauczycieli akademickich, częściowo także pracownicy administracyjni. Dość dotkliwie odczuł ograniczenia Samorząd Studencki i Sekcje Sportowe AZS.

Mimo tych trudnych warunków dokonano w roku 2007 zapowiedzianej pewnej korekty płac w grupie pracowników administracji, co w sumie objęło ok. 100 osób, a także asystentów ponad 130 osób. Tak więc był to okres naprawy z zachowaniem podjętych zobowiązań.

Pragnę w tym miejscu wyrazić uznanie i szacunek dla godnej i odpowiedzialnej postawy całej społeczności akademickiej uczelni. Dziś mogę poinformować, że przy życzliwej pomocy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i naszych wewnętrznych ograniczeń bilans za rok 2007 wykazał pełne zrównoważenie.

Mam świadomość powszechnego oczekiwania na poprawę warunków płacowych, tym bardziej, że wzrastają koszty utrzymania.

Do dziś niestety brak decyzji o dotacji na działalność dydaktyczną Uniwersytetu.

Przed nami 40-ty rok działalności uczelni, kolejna ważna okazja, aby Uniwersytet był obecny wśród mieszkańców miasta, regionu, aby gościł znaczące osobistości, umacniał się i był powodem do dumy.

Dziękuję za uwagę, wybór pozostawiam każdemu z Państwa według własnej oceny

JM Rektor UKW
Prof. zw. dr hab. inż. Józef Kubik